פיגול וחייבין עליו כרת *זה הכלל *כל הקומץ א) [או] נותן בכלי המוליך המקטיר לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר חוץ למקומו פסול ואין בו כרת, חוץ לזמנו פיגול וחייבין עליו כרת ובלבד שיקריב המתיר כמצותו. כיצד קרב המתיר כמצותו קמץ בשתיקה נתן בכלי ג) והוליך והקטיר חוץ לזמנו, או שקמץ חוץ לזמנו נתן בכלי והוליך והקטיר בשתיקה, או שקמץ ונתן בכלי והוליך והקטיר חוץ לזמנו זהו שקרב המתיר כמצותו. כיצד לא קרב המתיר כמצותו קמץ חוץ למקומו נתן בכלי והוליך והקטיר חוץ לזמנו, או שקמץ חוץ לזמנו נתן בכלי והוליך והקטיר חוץ למקומו, או שקמץ ונתן בכלי והוליך והקטיר חוץ למקומו זהו שלא קרב המתיר כמצותו; מנחת חוטא ומנחת קנאות שקמצן שלא לשמן נתן בכלי והוליך והקטיר חוץ לזמנו, או שקמץ חוץ לזמנו נתן בכלי והוליך והקטיר שלא לשמן, או שקמץ ונתן בכלי והוליך והקטיר שלא לשמן *זהו שלא קרב המתיר כמצותו. לאכול כזית בחוץ כזית למחר, כזית למחר כזית בחוץ, כחצי זית בחוץ כחצי זית למחר, כחצי זית למחר כחצי זית בחוץ פסול ואין בו כרת, וא"ר יהודה זה הכלל אם מחשבת הזמן קדמה למחשבת המקום פיגול וחייבין עליו כרת, אם מחשבת המקום קדמה למחשבת הזמן פסול ואין בו כרת וחכמים אומרים זה וזה פסול ואינו כרת: **גמ'** *איבעיא להו לדברי האומר שירים שחסרו בין קמיצה להקטרה מקטיר קומץ עליהן *וקיימא לן דאותן שירים אסורים באכילה ו) מהו דתיהני להו הקטרה לאקבועינהו בפיגול ולאפוקינהו מידי מעילה? אמר רב הונא אפילו לר"ע *דאמר זריקה מועלת ליוצא ה"מ יוצא דאיתיה בעיניה ופסול מחמת דבר אחר הוא אבל חסרון דפסולא דגופיה הוא לא מהני ליה הקטרה, אמר ליה רבא אדרבה אפי' לר"א *דאמר אין זריקה מועלת ליוצא ה"מ יוצא דליתיה בפנים *אבל חסרון דאיתיה בפנים ח) מהניא ליה הקטרה, אמר רבא מנא אמינא לה דתנן ט) הקומץ את המנחה לאכול שיריה בחוץ או כזית משיריה בחוץ ותני רבי חייא הקומץ את המנחה ולא תני או כזית מ"ט לא תני או כזית לאו כגון שחסרו שירים וקמו להו אכזית וכיון דבמתן כלי יא) בהילוך ובהקטרה לא מתני ליה או

פיגול וחייבים עליו כרת · האוכל משירי מנחה דכתיב בחוץ לזמנו (ויקרא ז) פגול יהיה וכתיב בתריה והאוכלים ממנו עונו ישא (שם יט) מה להלן כתיב ונכרתה אף כאן האוכלו בכרת והך ג"ש בפ"ק דכריתות (דף ה.): **כל הקומץ או נותן** · קומץ יג) או מוליך או מקטיר ע"מ לאכול דבר שדרכו לאכול כגון שירים או להקטיר דבר שדרכו להקטיר כגון קומץ חוץ לזמנו כו' אבל אם חישב להקטיר שירים למחר או לאכול קומץ למחר כשר דבטלה דעתו אצל כל אדם כל' עבודות הללו מפגלין במנחה דגמרינן מזבחים בהקשא כדאמר בריש פירקין (דף ב) דאיתקש מנחה לחטאת יג) [א] ומה היא היקשא גמרי' מחשבה דפוסלת במנחה ומינה מה זבח נפגל בד' עבודות שחיטה וקבלה הולכה וזריקה כדאמרינן בפ"ב אף מנחה בד' עבודות קמיצה כנגד שחיטה יד) [ב] קבלה כנגד מתן כלי והולכה כנגד הולכה והקטרה כנגד זריקה: **ובלבד** טו) **שיקרב** [ג] **המתיר כמצותו** · כלומר היה כשר שלא יהא טז) שום פסול אלא הפיגול, אבל אם יש שום פסול אחר לא הוי פיגול ואין בו כרת כדאמר בפ"ב (לקמן טו:) ירצה כתיב בפיגול וכתיב בכשר ירצה כהרצאת כשר כך הרצאת פיגול שלא יהא בו שום פסול אחר: **בשתיקה** · שלא [ד] חישב: **או שקמץ ונתן בכלי** יז) **והוליך והקטיר** · כל אלה חוץ לזמנו זהו שקרב המתיר כמצותו דלא היה בו שום פסול אחר: **או שקמץ ונתן בכלי** יח) **והוליך והקטיר כל אלה חוץ למקומו** · כלומר או קתני אם עשה אחת מהן ע"מ לאכול שירים חוץ למקומו וכל הג' חוץ לזמנו, לא קרב הקומץ כמצותו: **מנחת חוטא** יט) **וקנאות** · יש בהן עוד פסול אחר המוציאן מידי פיגול כגון שלא לשמן דאמרינן בריש פירקין (דף ב.) כ) דפסולה אם קמצו שלא[ה] לשמן לא קרב המתיר כמצותו ואין בשירים כרת: **כזית בחוץ** כא) **וכזית למחר** · חישב באחת העבודות ב' מחשבות חוץ לזמנו וחוץ למקומו ועד השתא איירי בשתי עבודות שחישב באחת חוץ לזמנו ובאחת חוץ למקומו והשתא מיירי כב) שחישב [ו] בשתיהן בעבודה אחת ולרבי יהודה הוא דאיצטריך דלא תימא שחישב שתיהן בשתי עבודות הוא דפליג ר' יהודה דבתר קמייתא אזלינן אבל כג) (בההיא) [בחדא] עבודה מודה קמ"ל והכי מפרש בזבחים בפ' שני (דף ל.)[ז]: **כזית למחר כזית בחוץ** · אע"פ שחישב כד) תחילה חוץ לזמנו הואיל ואתיא שניה מידי כרת רבי יהודה פליג את"ק בין בעבודה אחת בין בשתי עבודות: **גמ' מהו דתיהני להו הקטרה לאקבועינהו בפיגול** · כגון כה) אם הקטיר הקומץ ע"מ לאכול הני שירים חוץ כו) לזמנו מקבעי בפיגול בהך הקטרה כבהקטרה מעלייתא הואיל וברשות מקטיר או דלמא כיון דאין שירים נאכלים הוי כמחשב לאכול למחר דבר שאין דרכו לאכול כז) כדאמר לקמן (דף יז.) דלא מהניא מחשבתו: **אי נמי לאפוקינהו** כח) **ממעילה** · אם הקטירו כדרכו בשתיקה מי אמרינן כיון דניתן רשות להקטירו הויא הקטרה מעליא ומפקא לשירים מידי מעילה כהקטרה מעלייתא דאמר במס' מעילה בפ' חטאת העוף (דף ט.) המנחות מועלין בהן משהוקדשו, קרב הקומץ חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא ואין מעילה בשירים כו' דה"ל שעת היתר לכהנים וכל שיש לו שעת היתר לכהנים אין בו מעילה כדפ"ק דמעילה או דלמא כיון דסוף סוף אין שירים נאכלין הוו להו דבר שאין לו כט) היתר לכהנים ולא נפקי ממעילה: **אפילו ר"ע** · דאמר בפ"ק דמעילה (דף ו.) זריקה מועלת ליוצא) חוץ לקלעים למיהוי כדבר שיש לו היתר לכהנים ולמיפק מידי אשם מעילות*)ל) (ר"ע אומר אין מועלין בו) והזריקה הואיל ואיתא מידי מעילה אע"פ שאינה לא) מתרת באכילה אפ"ה מועלת לו להוציאו מידי מעילה: **דבר אחר** · חוץ ירושלים פוסלו שיצא לב) מן הקלעים: **לא מהניא ליה הקטרה** · ולא נפקא לג) ממעילה: [ס] רא"ה ס"ל דפסול יוצא חמור לד) מחסרון: **פסלא דגופא הוא** · דמהניא להו הקטרה לפיגול ולא לאפוקינהו לה) מעילה: **ותני רבי חייא** · [ע] למתני' ולא תני או כזית לא בקומץ ולא בשירים לא בפגול ולא בפסול: **מ"ט לא תני או כזית** · משירים למחר: **לאו** · משום דמאן דקתני או כזית משמע ליה דכי הדר תני הנותן בכלי והמוליך והמקטיר לאכול דבר לו) כו' או להקטיר קומצה או כזית מקומצה למחר: **כגון שחסרו שירים** · ועמדו על כזית לז) ואמר הריני נותן בכלי ומוליך ומקטיר ע"מ לאכול כזית של לח) שירים למחר ואע"ג דמחשבת קמיצה ליכא למימר שכבר חסרו דא"כ ה"ל מנחה שחסרה קודם קמיצה ופסולה והא לא מקבעה בפיגול אפילו הכי מחשבת מתן כלי והילוך והקטרה הואיל ואפילו חסרו לט) מותר להקטיר הקומץ מוקי לה בשכבר חסרו לאחר קמיצה אפילו הכי (הוי) מ) פיגול והאי דלא תני ליה רבי חייא לאו [משום] דלא סבירא ליה [הכי] דלא פליג עליה מא) דרבי דסתמא (דמתניתין) רבי היא אלא משום דלא מצי לאוקומי לכולה מתניתין [יא] בכה"ג דבמתן כלי ובהילוך ובהקטרה לא מתני ליה או

*) [צ"ל מעילות דר' עקיבא]

יתירה ופסולה והשתא כיון דבלא אבד פסולה אמאי נקט אבד על מב) קנגרה דבלא אבד כשרה דתרוייהו הוו להו אבד לאחר קמיצה [יב]: **וחכ"א** אחד זה ואחד זה פסול ואין בו כרת · וא"ת היינו ת"ק וי"ל דאתא לאפוקי מדרבי יהודה דכי האי גוונא משני בפ' התפלה (נדה נ:):

ה"מ יוצא דאיתיה בעיניה כו' · הוה מצי למימר ה"מ יוצא מקצתו אבל יוצא כולו לא כדאמרינן בפ"ק דמעילה (דף ג.) והכא כולה כולו דמי כיון דאסורין באכילה ומיהו פלוגתא היא התם וא"ת למ"ד יוצא כולו לא הא דתנן פרק [יג] כל שעה (פסחים לג.) נטמא בשר או נפסל או שיצא חוץ לקלעים ר"א אומר יזרוק פי' הדם ואע"פ שאין בשר ר' יהושע אומר לא יזרוק פי' דאם אין בשר אין דם ומודה ר' יהושע דאם נשאר כזית זורק לכתחילה ומדקאמר אם נשאר כזית ע"מ דזריקה מועלת ליוצא כולו ושמא דרבי יהושע עדיפא מדר"ע א"נ לענין הרצאה שאני לרבי יהושע בין לכתחילה בין לדיעבד אפי' כולו יצא [יד] כדאמר בפ' כיצד צולין (שם עז:) אבל לענין לא מיקבע בפיגול ולא נפיק מידי מעילה הכא דיצא כולו מידי דהוה אחסרון לרב הונא: **ותני** רבי חייא כו' · ולא תני או כזית רבי חייא תני בברייתא דידיה בשיטת מתניתין אלא דלא תני או כזית והכי תני הקומץ את המנחה לאכול שיריה כו' זה הכלל כל הקומץ ונותן בכלי והמוליך והמקטיר כו' ועל כרחין הא דמשמע ליה לרבי חייא או כזית מיירי בשחסרו שירים ועמדו על כך לאו היינו או כזית משירים דרישא כדפי' בקונטרס דא"כ הוה ליה מנחה שחסרה קודם קמיצה ופסולה בקומץ והא לא מיקבע בפיגול אלא משום דזה הכלל דסיפא קאי אכל מה דתנא ברישא וברישא תנא או כזית א"כ נותן בכלי ומוליך ומקטיר עליה נמי קאי ובכזית משירים מיתוקמא שפיר בשחסרו שירים דהא מקטיר קומץ עליהן אבל [טו] כזית מקטיר קומצה לא מיתוקמא בשחסר קומץ ועמד על כזית דאי חסר קומץ בשעת מחשבה כבר נפסלה המנחה והא לא מיפגלא ומשמע ליה לרבי חייא דמאי דמיתוקמא מג) כזית [טז] משיריה מיירי בחסר ועמד על כזית:

מש"ה

עין משפט נר מצוה

עה א מיי' פי"ג מהל' פסה"מ הלכה ו:

עו ב ג מיי' שם פט"ז הלכה א:

עז ד מיי' שם פט"ו הלכה ג:

עח ה ו מיי' שם פט"ז הלכה ב:

עט ז מיי' פי"ג מהל' פסה"מ הלכה יא:

פ ח מיי' פ"ג מהלכות מעילה הלכה ו:

מסורת הש"ס

זבחים יג: [לעיל ג.] לקמן יג: יז.

זבחים כט: ל.

לעיל ט.

[לקמן יג. בפרש"י בסוף [illegible]]

[מעילה ו. לקמן מו.]

[illegible]

גליון הש"ס

גמ' אבל חסרון דאיתא בפנים · עיין לקמן דף מו ע"א תוספות ד"ה נפרס:

שיטה מקובצת

א) והנותן בכלי והמוליך והמקטיר לאכול: ב) ב"ב הוליך והקטיר חוץ לזמנו כו' נתן בכלי הוליך והקטיר: ג) שקמץ ונתן: ד) תיבות וזהו שלא קרב המתיר כמצותו נמחק: ה) כזית למחר עי' (זבחים דף ל.) ברש"י: ו) אמר ר' יהודה (שם דף כט:): ז) מהו דתהני (עי' תוס' כו נוס'): ח) מהניא ליה הקטרה וא"ת מאי שנא) דאין השירים נאכלים ח"ית מהניא הקטרה לפגולי מאי שנא מהא דאמרינן (זבחים דף כו.) דזריקה דלא מכשרא בשר לא מפגלא וי"ל דלא דמי דהכא מיירי כשהקטרה היא כתיקנה ואלו שהריעותא היא בחסרון השירים אבל התם מיירי שלא היה הזריקה כתיקנה ודי קלקל הזריקה אין הבשר נאכלת כגון חישב בשחיטה ע"מ לזרוק למחר מה שצריך למעלה למטה או איפכא א"נ ורק הדמים הניתנים למטה למעלה או איפכא וכהן באותו זריקה לאכול מן הבשר למחר או להקטיר מן האימורים למחר בהא קאמר דלא מיפגלא כך פרש"י בזבחים: ט) תיבות הקומץ את המנחה נמחק: י) עי' במשנה בסוף המסכת: יא) כלי ובהילוך: יב) נותן קומץ בכלי: יג) להשוות ומהודא הקישא: יד) שחיטה ומתן כלי כנגד קבלה: טו) ובלבד שיקריב המתיר הקומץ תיבות שיהא קרב נמחק: טז) שם פסול אחר אלא הפיגול כו' הו לא מפגל ואין בו כרת: יז) והילך והקטיר נוסחא אחרינא חישב באחד מהם לאכול שירים חוץ לזמנו: יח) בכלי והילך והקטיר: יט) חוטא ומנחת קנאות: כ) דפסולות אם קמצו שלא לשמן ושלשת שאר העבודות חוץ לזמנו או אפילו הראשון חוץ לזמנו והשאר שלא לשמן תרצייאו מידי פיגול הס"ד ומה"ד או שקמץ או נתן בכלי או הלך או הקטיר שלא לשמן והשאר ע"מ לאכול שירים חוץ לזמנו וזהו שלא קרב המתיר: כא) בחוץ כזית למחר חישב באחת מן העבודות ב' מחשבות: כב) תיבות שחישב שתיהן נמחק: כג) אבל בחד עבודה מודה: כד) שחישב בתחלה: כה) אם הקטיר הקומץ והיתה תיבה אם הקטיר הקומץ לאכול שירים לאחר אבל אם חישב להקטיר הקומץ למחר לא שייך למימר הכי לכן נראה דמשום הכי מבעיא ליה אי מקבע בפיגול בהאי הקטרה משום דכיון דאין השירים נאכלין הרי כאילו לא קרב המתיר כמצותו: כו) חוץ לזמנו מי מקבעי: כז) לאכול דאמר: כח) מידי מעילה: כט) שאין לו שעת היתר: ל) ליוצא דהא בשר קדשי קדשים שיצא לפני זריקת דמים רבי אליעזר אומר מועלין בו כאילו לא נזרק הדם דאין זריקה מועלת ליוצא חוץ לקלעים להיות כדבר שיש לו שעת היתר לכהנים ולמיפק מידי אשם מעילות ר"ע אומר אין מועלין בו דזריקה מוציאתו מידי מעילה: לא) שאינה מתירתו באכילה אפילו הכי מועלת: לב) חוץ מן הקלעים: לג) נפקא מידי מעילה: לד) חמור מפסול חסרון: לה) לפיגול ולהוציאו מידי מעילה: לו) לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר קאי נמי מה דתנא במחשב לאכול שירים או כזית משירים או לז) על כזית אחר הקמיצה ומחשב בהני ג' עבודות חוץ: לח) שירים למחר. פירוש אחרים ומש"ה לא תני ר' חייא או כזית משום דהוי לצדדין שהרי במחשב להקטיר הקומץ או כזית מן הקומץ למחר לא מצינו לפרושי בית כגון שחסר הקומץ ועמד על כזית וחישב להקטיר אותו כזית המשוייר למחר דבהכי לא מתניא בית מחשבה אי חסר הקומץ ולא מיפגלא המנחה בההיא מחשבה וכיון דלא מצי לפרושי או כזית דהקטר קומץ במחשבה דתני ג' עבודות כשחסר הקומץ ועמד על כזית וחישב על כזית המשוייר להקטיר למחר כמו דמצי לפרושי או כזית משיריה דבההיא משמע ליה כגון שחסרו השירים אחר הקמיצה ועמדו על כזית וחישב על כזית המשוייר לאכול למחר ומשום דלא מצי לפרושי להאי תנא בחד גונא לא תני ר' חייא או כזית כלל ואף על גב במחשב עבודת קמיצה הוה מצי למיתני או כזית משיריה ולא ג) במחשב להקטיר קומצה או כזית מקומצה כגון שחסרו ועמדו על כזית שהרי לא מתניא מחשבה בהכי לפגל משום דהוי ליה מנחה שחסרה קודם קמיצה דפסולה להקטיר וא"כ לא מיפגלא במחשבה אפ"ה כיון דבמחשבה דמתן כלי והילוך והקטרה לא מצי למיתני או כזית דהוי לצדדין כדפרש"י במחשב בעבודת קמיצה נמי לא תני או כזית אע"ג דהכא לא הוי לצדדין כדפי' אבל תנא דידן דתני או כזית לא מקפיד [אי] הפי' דאו כזית [הוי] לצדדין ומפרשינן כגון שחסרו ועמדו על כזית היכא דמצינן לפרושי ליה כגון במחשב באחת מג' עבודות לאכול כזית משיריה למחר דההקטרה מתניא היכא שחסרו שיריה אחר הקמיצה כך נמצא ברש"י ישן של כתיבת יד: לט) ואפי' חסרו (נותן) [מותר] להקטיר את הקומץ מוקי לה כו' אפ"ה הוי [illegible] פיגול דהכי חשיב בתן הריני קומץ ע"מ שאם יחסרו השירים ויעמדו על כזית למחר ובמוליך ונותן בכלי ומקטיר נמי כגון שחסרו שיריה ועמדו על כזית ואמר הריני נתן בכלי ומוליך ומקטיר ע"מ לאכול כזית שירים למחר תיבת הכי נמחק: מא) דרבי דסתמא למתניתין דהוא רבי הוה תיבות דמתני' דרבי הוא נמחק: מב) כן נראה כלשון שני שהפריש לה שני קמצים כשרה' מהר"ם: מג) דמאי דמיתוקם בשחסר ועמד על כזית והשאר נמחק:

א) נ"ל ומ"ש בכא גבי שירים הס"ד דאף דאין השירים נאכלים כו' · ב) אולי צ"ל כך פירשו התוס' בזבחים דף כו ד"ה יוצא · ג) אולי צ"ל או כזית משיריה או במחשב להקטיר קומצה או כזית מקומצה אסרי בהם ע"כ לא מיירי מחסרון כלל דאם חסר הקומץ או השירים קודם קמיצה לא מצי וכו':

הגהות צ"ק (א) הנותן הקומץ: [ב] מתן כלי כנגד קבלה והולכה כו': [ג] קרב המתיר: [ד] חישב או שקמץ ונתן בר"ח: [ה] נ"ב לעיל בפ"ק דא"ל ד"ה שלא קמ"ל: [ו] מחיק: [ז] של יהודה פליג את"ק בין בעבודה אחת בין בשתי עבודות [illegible] כזית למחר כו' [illegible] מידי כרת בפ"ד נב"ל: [ח] וכמן גבול קדשי קדשים שיצא לפני זריקת דמים רע"א כו': [ט] אבל ליה רבא [illegible] ס"ל דפסול יוצא כו': [י] למתני' [illegible] לאו בהדיא דקתני או כזית המשמע ליה כגון שחסרו שירים ועמדו על כזית [illegible]: [יא] בכה"ג [illegible] דבמתן כלי והילוך ובמקטיר [illegible]: [יב] כזית מקומצה לא כו': [יג] [illegible]: [יד] כדאמרינן [illegible]: [טו] כזית מקומצה [illegible]: [טז] [illegible]: [יז] [illegible]

מבנה
△
"כ' 33"
"קרב המתיר
כמצותו/ לא כמצותו"

נושא (עד יג'ב)
שיריים שחסרו
בין קמיצה להקטרה
האם הקטרת הקומץ
מהני:
א) לאקבועינהו בפיגול
ב) לאפוקינהו ממעילה
אע"פ ששיריים אלו
אסורים באכילה
מבנה
(מחלוקת)
ר' הונא
אין הקטרה מהני △
I-II ▽
רבא
הקטרה מהני
הדגמה: ביאור ב' רבא,
תוכן הדחיה
לכן סימון אותו
שם △